

Cấp theo giấy phép Creative
Commons Attribution-Share Alike
3.0 của Đức/ Bản quyền: InWEnt

Các giấy phép tự do nguồn mở Soạn bởi: François Letellier

cho **"FOSS Bridge EU-Vietnam - Joint Business through Free and Open
Source Software"**, InWEnt

Phiên bản / Ngày : *FOSS-Bridge Block 5 /2008/04/17*

Được tạo ra trong dự án "FOSS Bridge EU-Vietnam - Hợp tác kinh doanh với Phần mềm Tự do và Mã nguồn mở" (<http://www.foss-bridge.org>) một chương trình của InWEnt - Capacity Building International của Đức, Viện nghiên cứu quốc gia về CNTT và tự động hóa (INRIA) của Pháp và Viện Công nghệ thông tin của Việt Nam (IOIT) với sự hỗ trợ tài chính của Ủy ban Châu Âu và Bộ Phát triển và Hợp tác kinh tế của Liên bang Đức (BMZ). Xin xem thêm thông tin tại <http://www.foss-bridge.org>.

Số tham chiếu của tư liệu huấn luyện: [TRM1702400700].

Căn cứ vào giấy phép, người giữ bản quyền (InWEnt) không chuyển nhượng các phiên bản tương lai của tư liệu này hay việc sử dụng lại nó. Cũng xin xem thêm các chú ý ở trang cuối của tài liệu này.

Bây giờ chúng ta sẽ học...

- « phần mềm tự do » là gì
- « phần mềm mã nguồn mở » là gì
- « copyleft » là gì và không là gì
- phần mềm không phải « tự do » cũng không phải « mã nguồn mở » gọi là gì

Phần mềm biểu không

- Freeware
 - Không mất tiền, mã đóng
- Shareware
 - Không bắt buộc phải trả tiền, mã đóng
- Bản chạy thử (demo)
 - Đôi khi cho không, sau đó người dùng phải trả tiền
- Phần mềm Tự do, Phần mềm Mã nguồn mở
 - Không có nghĩa cho không – mặc dù thường không mất tiền
 - Không có nghĩa « lĩnh vực công » - có áp dụng bảo hộ và cấp giấy phép

Phần mềm Tự do – Định nghĩa

- Free trong « Tự do Ngôn luận » không phải « Bia Miễn phí »
- Bốn quyền « tự do » (nguồn: Free Software Foundation)
 - 0 – **chạy** chương trình, với **bất cứ mục đích gì**
 - 1 – **ngiên cứu** cách chương trình làm việc, và **sửa đổi** cho phù hợp với nhu cầu của mình
 - 2 – **phân phối lại** các bản sao để có thể giúp cả hàng xóm
 - 3 – **cải tiến** chương trình, và **đưa ra** những cải tiến cho cộng đồng, để tất cả đều hưởng lợi
- Truy xuất tới mã nguồn là điều kiện tiên quyết cho **quyền tự do 1 và 3**

Phần mềm Mã nguồn mở – Định nghĩa (1/3)

Định nghĩa của « phần mềm mã nguồn mở »

(nguồn: Open Source Initiative)

- 1. Tự do phân phối lại
 - Kèm theo như là thành phần của phần mềm khác
- 2. Mã nguồn
 - Kèm theo hoặc có sẵn
- 3. Các sản phẩm kế thừa
 - Những thay đổi có thể được cấp phép y như vậy

Phần mềm Mã nguồn mở – Định nghĩa (2/3)

- 4. Tính nguyên vẹn trong mã nguồn của tác giả
 - Có thể phân phối các tác phẩm kế thừa, nhưng có thể cần thay đổi về tên hoặc sử dụng các tệp vá (patch)
- 5. Không phân biệt đối xử với người hoặc nhóm
 - Cũng như không thể cho một công ty thêm các quyền
- 6. Không phân biệt đối xử các lĩnh vực
 - Không thể cấm sử dụng vào những ngữ cảnh nhất định

Phần mềm Mã nguồn mở – Định nghĩa (3/3)

- 7. Phân phối giấy phép
 - Không đòi hỏi giấy phép nào khác
- 8. Giấy phép không được riêng biệt cho một sản phẩm
 - Giữ nguyên quyền nếu tách ra và sử dụng chỗ khác
- 9. Giấy phép không được hạn chế phần mềm khác
 - Nếu chỉ đơn thuần phân phối trên cùng phương tiện
- 10. Giấy phép phải trung lập với công nghệ
 - Không thể dựa vào công nghệ hoặc kiểu cách giao diện

Khác biệt văn hóa Tự do với Mã nguồn mở

E. Raymond

R. Stallman

- Đạo đức (FSF) vs thực dụng / « thân thiện với kinh doanh » (OSI)
- Đồng nghĩa với **FLOSS**: Free / Libre / Open Source Software
- « mã đóng » hoặc « **tự hữu** » gọi tắt = phi tự do
- FSF tạo ra các giấy phép của riêng mình, OSI phê chuẩn các **giấy phép đệ trình**

Nghe thì giống FOSS nhưng không phải FOSS

- Cho không \neq FOSS
- Truy cập được đến mã nguồn không có nghĩa là FOSS
 - VD: phần mềm được đặt hàng; « nguồn chia sẻ » (Microsoft)
- Được phát tán tự do không có nghĩa là FOSS
- Có mọi quyền FOSS nhưng hạn chế (VD: sử dụng với mục đích thương mại) cũng không có nghĩa FOSS
 - VD: Scilab

« Sự nảy nở » giấy phép

- 1000 (?) giấy phép phục tùng định nghĩa FOSS (Saugatuck 07)
 - Nhiều triết lý / mô hình kinh doanh
 - Phạm vi quốc tế
- 61 được OSI xác nhận (APR 08)
- Những hạn chế
 - Phức tạp với người sử dụng
 - Khả năng không tương thích
- Câu trả lời của OSI: phân loại

Phổ biến và được sử dụng rộng rãi hoặc có cộng đồng mạnh

- Apache License, 2.0
- New BSD license
- GNU General Public License (GPL version 2)
- GNU Library or "Lesser" General Public License (LGPL version 2)
- MIT license
- Mozilla Public License 1.1 (MPL)
- Common Development and Distribution Licence (CDDL)
- Common Public Licence (CPL)
- Eclipse Public Licence (EPL)

« Copyleft »

- Dựa trên copy-right
- Người sở hữu quyền cấp quyền để
 - Sử dụng, sửa đổi, phân phối lại
- Dưới một số điều kiện « **qua lại** »:
 - **Trong trường hợp** phân phối...
 - ...phải giao lại đúng mọi quyền đã nhận được
 - Tùy vào giấy phép, nghĩa vụ này có áp dụng cho các đóng góp hay không
- Tồn tại giấy phép copylefted cho cả phần mềm, âm nhạc, và nghệ thuật, ...

Quan niệm sai về Copyleft

Các niềm tin phổ biến sau đây là không đúng:

- Nghĩa vụ phân phối các tác phẩm phái sinh
- Nghĩa vụ cho phép truy xuất công khai tới các tác phẩm phái sinh
- « Sự lây nhiễm » của hệ thống thông tin
 - Thuật ngữ FUD: « tính vi-rút »
 - Nhầm lẫn giữa sản phẩm **lắp ghép** với dẫn xuất
 - Lẫn lộn giữa phát triển và thực thi
- Không tương hợp với hoạt động thương mại

Các giấy phép FOSS Copylefted tức Các giấy phép «đảo»

- GPL – GNU Public licence
 - v1 (1989), v2 (1991), v3 (2007)
 - VD: nhân Linux, PERL, MySQL
- LGPL – Lesser GNU Public licence
 - Được thiết kế cho các thư viện
 - V: glibc, JBoss AS
- CPL – Common Public licence
 - VD: Microsoft Windows Installer XML
- EPL – Eclipse Public licence
 - VD: nền Eclipse

Giấy phép Non-Copylefted tức Giấy phép «Hàn lâm»

- Lấy cảm hứng từ « tự do học thuật »
- Đầu tiên trong lịch sử: BSD (Berkeley, < 1980)
- *≈ « Người sở hữu bản quyền phần mềm này sau đây cấp phép cho bạn vì bất cứ mục đích nào »*
- Thông thường, các phủ nhận về bảo đảm và trách nhiệm.
- Các giấy phép BSD (mới), MIT, Apache 1.0,

Artistic

Tóm tắt

- FOSS \neq phần mềm biểu không, mặc dù thường có thể lấy miễn phí
- Phần mềm tự do = định nghĩa của FSF
- Nguồn mở = tiêu chuẩn của OSI
- Phân phối FOSS không phải là một nghĩa vụ
- « copyleft » là một nguyên tắc nghịch đảo
- Một số giấy phép FOSS không phải là copylefted

Lời giới thiệu

"FOSS Bridge EU-Vietnam - Hợp tác kinh doanh với Phần mềm Tự do và Mã nguồn mở" là một chương trình ASIA-Invest thực hiện bởi InWEnt - Capacity Building International of Germany, Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique (INRIA) của Pháp và Viện Công nghệ thông tin của Việt Nam (IOIT) với sự hỗ trợ tài chính của Ủy ban Châu Âu và Bộ Phát triển và Hợp tác kinh tế của Liên bang Đức (BMZ).

Xin xem thêm thông tin tại: <http://www.foss-bridge.org>

Giấy phép: Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Germany

Bản quyền: InWEnt

Về giấy phép Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Germany : Tư liệu này được cấp phép dưới giấy phép Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Germany. Bạn được tự do sao chép, phân phối, truyền và thích ứng tác phẩm. Để xem bản sao của giấy phép này, hãy thăm <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/de/deed.en> hoặc gửi thư tới Creative Commons, 171 phố Second, Suite 300, San Francisco, California, 94105, Mỹ.

Xin lưu ý là giấy phép này đòi hỏi sự cho phép của tất cả các tác giả trong các phiên bản tương lai, và cần đưa vào lời công nhận: "Dựa trên tư liệu huấn luyện tạo bởi Christophe NEY cho dự án "FOSS Bridge EU-Vietnam - Hợp tác kinh doanh thông qua Phần mềm Tự do và Mã nguồn mở", InWEnt. Số tham chiếu của tư liệu huấn luyện: [TRM1702400700]. Để có thêm thông tin mời xem <http://www.foss-bridge.org>. Căn cứ vào giấy phép, người giữ bản quyền (InWEnt) không chuyển nhượng các phiên bản tương lai của tư liệu này hay việc sử dụng lại nó."

Xin cũng lưu ý các chỉ dẫn và lời phủ nhận sau::

- Tất cả thương hiệu được đề cập trong tài liệu này và được bảo vệ bởi các bên thứ ba tùy thuộc vào các điều khoản của luật thương hiệu thích hợp và các quyền sở hữu của chủ sở hữu đã đăng ký.
- Căn cứ vào giấy phép, người giữ bản quyền (InWEnt) không chuyển nhượng các phiên bản tương lai của tư liệu này hay việc sử dụng lại nó.
- Tài liệu này được tạo ra với sự giúp đỡ tài chính của Ủy ban Châu Âu và Bộ Phát triển và Hợp tác kinh tế của Liên bang Đức (BMZ).
- Các tác giả chịu trách nhiệm về nội dung của tài liệu này, và dưới bất cứ góc độ nào nó cũng không phản ánh quan điểm của Cộng đồng Châu Âu và Bộ Phát triển và Hợp tác kinh tế của Liên bang Đức (BMZ).
- Bên cạnh thẩm quyền dưới giấy phép, InWEnt trân trọng đề nghị nhận được thông báo ngắn gọn trong trường hợp việc sử dụng tư liệu chỉ rõ ngữ cảnh sử dụng/sửa đổi và số người đạt tới. Mọi phản hồi xin gửi về [ict\[at\]inwent.org](mailto:ict[at]inwent.org).